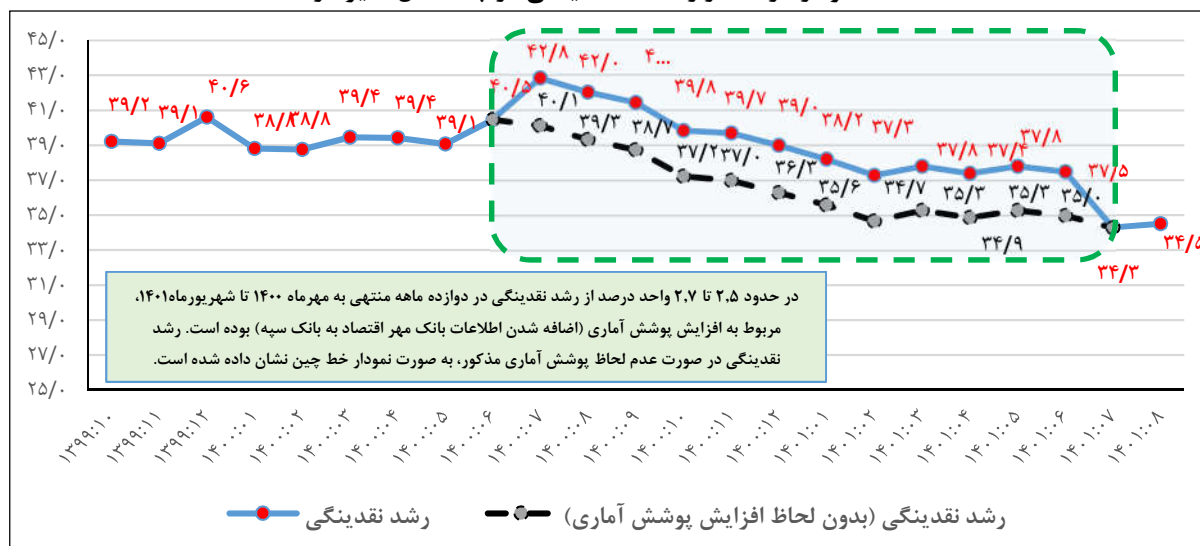

" تحولات کل‌های پولی در هشت ماهه سال ۱۴۰۱ "

➤ **نقدینگی:** بررسی تحولات نقدینگی در آبان‌ماه ۱۴۰۱ حاکی از تداوم روند کاهشی رشد این متغیر همچون ماه‌های گذشته بوده است. به طوری که حجم نقدینگی در پایان آبان ماه ۱۴۰۱ به رقم ۵۸۰۶۸,۴ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ معادل ۲۰,۲ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی از ۴۲,۰ درصد در پایان آبان‌ماه ۱۴۰۰ طی یک روند نزولی به ۳۴,۵ درصد در پایان آبان‌ماه ۱۴۰۱ کاهش یافته است. لازم به ذکر است که بخشی از رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در آبان ماه سال ۱۴۰۰ (معادل ۲,۷ واحد درصد) مربوط به اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه (بواسطه ادغام) بوده که حتی با در نظر گرفتن این امر نیز رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در پایان آبان‌ماه ۱۴۰۱ از کاهش قابل ملاحظه‌ای نسبت به مقطع مشابه سال قبل برخوردار بوده که البته ارقام مقدماتی حاکی از این است که این وضعیت در آذرماه سال جاری نیز کماکان برقرار بوده است. نکته قابل توجه آن است که در سال جاری به واسطه اهتمام و تمرکز بانک مرکزی بر اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانکها و افزایش نسبت سپرده قانونی بانک‌هایی که از نسبت‌های ابلاغی تخطی کرده‌اند، رشد خلق پول بانکها و به تبع آن رشد نقدینگی به میزان قابل توجهی کنترل شده است.

نمودار - رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در چند سال اخیر (درصد)

➤ **پایه پولی:** پایه پولی در پایان آبان ماه سال ۱۴۰۱ با رشدی معادل ۲۰,۵ درصد نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ به ۷۲۷۶,۰ هزار میلیارد ریال رسید. همچنین، پایه پولی در دوازده‌ماهه منتهی به پایان آبان ماه ۱۴۰۱ معادل ۳۴,۶ درصد افزایش یافت که نسبت به رشد دوره مشابه سال قبل (۳۵,۸ درصد)، ۱,۲ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. لازم به توجه است که روند رشد دوازده‌ماهه پایه پولی متأثر از رویکرد تامین مالی دولت و سیاست‌های پولی و نظارتی بانک مرکزی به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهشی بود و از ۴۲,۶ درصد در پایان تیرماه ۱۴۰۰ به ۳۴,۶ درصد

در پایان آبان‌ماه سال ۱۴۰۱ رسید. علی‌ایحال، لازم به توضیح است که افزایش رشد ماهانه پایه پولی در ماه‌های اخیر عمدتاً متأثر از تامین اعتبارات ارزی مورد نیاز وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط بانک مرکزی به منظور جبران و هموارسازی آثار حذف تخصیص ارز ترجیحی به ترتیب برای واردات نهاده‌های کشاورزی، کالاهای اساسی و دارو (به واسطه اجرای طرح مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها) بوده که انتظار می‌رود با توجه به توافقات صورت گرفته در خصوص تسویه ریالی تعهدات مذکور، رشد پایه پولی به مسیر پیش‌بینی شده بازگشت نماید. بنابراین همانطور که تحولات متغیرهای پولی نیز نشان می‌دهد علی‌رغم اجرای طرح مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها و حذف ارز ترجیحی و واریز یارانه نقدی، متغیرهای مذکور کماکان در مسیر کاهش خود قرار دارد و رویکرد کلی دولت در انضباط بخشی به کل‌های پولی در سال جاری استمرار یافته و بازتعریف رابطه دولت و بانک مرکزی از جمله اتکا بیشتر به منابع سپرده‌ای و عملیاتی شدن حساب واحد خزانه و همچنین استفاده محدودتر از تنخواه‌گردان خزانه در دستور کار قرار دارد.